

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L Ч. 85. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 16-го квітня 1942. № 85. Jersey City, N. J., Thursday, April 16, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ Тел. „Свобода“: BERgen 4-0287 — Тел. У. Н. Соксу: BERgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

В Вашингтоні Загальне Обурення на Уряд Петена за Допущення до Влади Ляваля, Речника Тісної Співпраці з Гітлером - Радять Кінчити з Політикою Замирення і Забрати Франції Землі, Потрібні для Ведення Війни

ЗАНОСИТЬСЯ НА РАДИКАЛЬНУ ЗМІНУ ПОЛІТИКИ ВІДНОСНО ФРАНЦІЇ

ВАШИНГТОН. — Політичні перемини у Франції та поворот до уряду Петена Пера Ляваля, явного проповідника французько-німецької „співпраці“, матиме далекоїдучий вплив на хід даліших американсько-французьких відносин. Адмірал Вільям Лейгі, американський амбасадор у Віші, правдоподібно буде негайно покликаний зложити докладний звіт про це, що означає поворот Ляваля для Франції та американсько-французьких відносин. Очікуючи на звідомлення від амбасадора, підсекретар стейту Соммер Велес здержався від будь-яких коментарів на цю тему. Це саме й президент Рузвельт. Однак це таке загальне переконання, що американсько-французькі відносини вже ввійшли не лише в цілком нову стадію, але стали дуже напруженими та критичними. Від двох майже років, цебто від упадку Франції, департамент стейту уживав всіх засобів, щоб відтягнути Петена від співпраці з Гітлером. Виглядало, що під впливом Америки Петен опинився німецькій пресі. Але поворот Ляваля як „головний уряд“ означає, що влада Петена фактично перейде в його руки, а старий маршал стане лиш символом, без влади і політичної сили. В урядових колах передбачають, що Ляваль не тільки що може віддати французьку флоту німцям, але ще може вихити саму Францію у війну проти Об'єднаних Держав. Ось тому многі з послів домагаються, щоб довше не ждати, а скінчити з політикою замирення і забрати Франції її посілості, що є потрібні Об'єднаним Державам з огляду на війну.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРЕДБАЧУЄ ВІЙНУ ВІД ДВОХ ДО ТРЬОХ ЛІТ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт заявив, що забере 2 або 3 роки, щоб закінчити цю війну переможно та врятувати нашу цивілізацію, в якій живемо. Говорячи до ексекютивної ради Пан-Американської Юнії, він твердив, що не звважаючи на важкі проблеми, Об'єднані Держави збирають потрібні сили та остаточно таки виграють війну. Далі президент Рузвельт закликав американські республіки до спільних зусиль у війні, як також до підготовки в справі заведення дійсного та справедливого миру.

АМЕРИКА БУДУЄ 100 НОВИХ СУБМАРИН

ВАШИНГТОН. — Конгресмен Вінсон, голова комісії морських справ в палаті послів, віне законопроект, в якому домагається одного біліона доларів на конструкцію 100 нових субмарин. Вінсон заявив, що субмарини й літаконосці являються могутньою зброєю в теперішній війні. Програма будови тих субмарин, що дасть Америці понад 300 підводних суден, буде не тільки сильною зброєю проти Японії на Північному, але також проти німців на Атлантиці.

ЗАБОРОНЯЮТЬ ПЕРЕСИЛАТИ ПОЧТОЮ „СОМЕЛ ДЖОСТИС“

ВАШИНГТОН. — Федеральний уряд заборонив пересилати поштою тижневик „Сомел Джостис“, який видає відомий ізоляціоніст о. Чарлз Е. Каглін в Роял Оук, Міш. Причиною тої заборони має бути те, що згаданий журнал беззастановно критикує американський уряд за його воєнне змагання, поширюючи разом в Америці цю проти-американську пропаганду, яку ведуть проти неї її вороги. Ще перед цю війною о. Каглін та його тижневик були проти президента Рузвельта, проти Великої Британії, жидів і Советської Росії. По вході Америки до війни ця кампанія цілком не припинялася, а ведеться далі. Ось тому департамент справедливості постановив відібрати газеті поштовий дебіт.

ПАРТІНАКС ПРО РОЛЮ ЛЯВАЛЯ

ВАШИНГТОН. — Відомий французький журналіст Пертінакс (Андре Жеро) пише, що Ляваль стане жорстоким і безоглядним диктатором Франції. З його появою у французькому уряді зникає „Франція Віші“, а на політичну арену входить „Франція Квізлінга“, бо фактично, лише Пертінакс, Ляваль буде французьким Квізлінгом в повному того слова значінні. За освітлення тої влади Ляваль змагався цілими роками й навіть найбільші поразки ніколи не заломлювали його на тому шляху. Він минав свої програми, з соціаліста став фашистом, щоб тільки добитися своєї мети. Ляваль знає, пише Пертінакс, що на цю карту він ставить все, що має, політичну кар'єру, цілу свою будучину й життя. Тому буде вірно співпрацювати з німцями, бо знає, що їх кінець означатиме кінець також його кар'єри та його самого.

ТЯЖКІ БОЇ НА ОСТРОВІ СЕБУ; ПОНОВНІ РЕЙДИ НА КОРЕГІДОР

ВАШИНГТОН. — Департамент війни подає, що на цілому острові Себу, що лежить на північ від Мінданао, а на південь від Лузону, йдуть завзяті бої з японськими найзломниками. Ще минулого тижня японці висадили на цей острів 12,000 війська, яке стало робити наступ вперед. Хоч ворог переважує американські війська чисельно то проте американці ставлять завзятий опір і примушують ворога дорого платити за кожну пядь здобутої території.

КОРЕГІДОР. — Ген. Вейрайт подає, що японські літаки бомбардували твердиню Корегідор кілька разів, однак шкоди великої не заподіяли. В приказі до своїх військ ген. Вейрайт заявив, що підходи ворога намовити оборонців Корегідору зложити зброю навіть не здаються, бо американці будуть битися до останнього, а добровільно не здають свої позиції.

ДАЛЬШІ ЖЕРТВИ ПІДМОРСЬКОЇ БОРОТЬБИ

ВАШИНГТОН. — Морські влади подають, що ворожі субмарини затопили чотири кораблі. Один корабель обстріляла субмарина таки на очах соток людей, що приглядалися з берега, вбиваючи 19 членів екіпажу й послаючи сам корабель на дно моря. Крім того затоплено два торговельні кораблі середньої величини, а один меншої. З тих кораблів згинуло чотири особи, а 8 далі бракує. Решта врятувалися з життям.

БОМБАРДУВАННЯ ФРАНЦІЇ

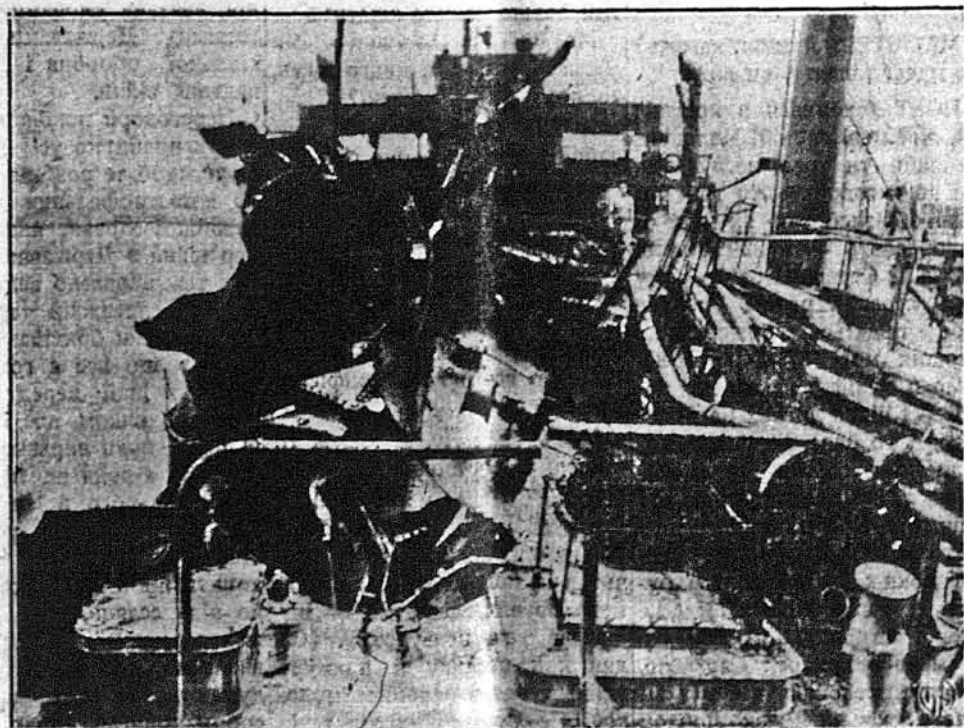
ЛОНДОН. — Бритійська повітряна сила в білий день бомбардувала майже десять годин безперестанку ту частину Франції, що знаходиться під окупацією німців. За той час британці втратили лише чотири своїх літаки. Німці також втратили чотири, а крім того потерпіли їхні мілітарні центри і фабрики. З свого боку німці виконали масовий налет на англійське побережжя і теж бомбардували різні точки, вбиваючи 14 цивільних осіб, а ранили кількадесят. Над Англією німці втратили шість літаків.

ВІДСТУП В БУРМІ

ЛОНДОН. — Бритійські і китайські війська постійно відступають перед напором японських військ. Останні підходять чимраз ближче до нафтових піль в Енангюнг. Бритійські літаки виконали несподіваний наїзд на японську повітряну базу на островах Андаман і знищили 13 японських повітряних лодок. Знову американська добровольча ескадра летунів, що служить при китайським війську, в повітряній битві знищила 10 японських літаків.

НІМЕЦЬКІ ЛІНІЇ БІЛЯ ХАРКОВА ПРОРВАНІ

БЕРН. — Представник советських збройних сил заявив, що армія маршала Тимошенка зробила прорив в німецьких оборонних лініях в Донецькому Басейні, недалеко Харкова. Знову на фронті біля Вязми, подають советські джерела, советські війська в силі 90,000, розпочали офензиву на німецькі укріплення. Берлінське радіо ствердило, що советські наступи біля Вязми мали місце і що в деяких місцях вони перервали німецькі комунікації.

ПЕРЕМІТ ГІТЛЕРІВ ПІДВОДНИЙ ЧОВЕН. — Німецьке торпедо поцілило цей нафтовоз і майже розбило його на дві. Все такий нафтовоз вспів доїхати до одного атлантийського порту власною парою, і то без утрати вантажу. Хоча корабель був повний нафти, нафта не залялася й більшість її була врятувана. Про силу вибуху дає поняття покриті сталеві плити й штаби.

ЛЯВАЛЬ ЗНОВ ПРИ ВЛАДІ, ФРАНЦІЯ НА ПЕРЕДОДНІ НОВИХ ПОДІЙ

ВІШІ. — Під натиском німців маршал Петен знов прийняв до свого міністерського кабінету Пера Ляваля, якого рік і чотири місяці тому Петен викинув з кабінету за те, що той занадто нахабно пер Францію до співпраці з німцями. Ляваль тепер дістав позицію міністра закордонних справ, яктеж віцепрем'єра Франції. Та здається, що він фактично буде виконувати роллю самого прем'єра, бо маршал стане лише фігурою без дійсної сили. Адмірал Дарлян втратив дещо зо своєї сили, але далі залишається командантом великої французької флоту, як теж міністром домашньої оборони. Вкупі з тими переминами французький уряд дав гостру відповідь Америці на те, що вона впровадила в рівнинній французькій колонії в Африці, захопленій тепер військами ген. Де Голля, свій консулят. Ця зміна викликала в світі велике враження. Тепер є поважні побоювання, що Франція піде цілковито на співпрацю з Німеччиною, а навіть готова віддати їй свої збройні сили, зокрема флоту. Французький уряд зирдав припинення ріомського процесу в його цивільних характері. Цей процес буде відновлений по певній часі, але в цілковито іншій формі. Його завданням буде те, чого вже від давна німці домагались: не ствердження вини, чому Франція програла, тільки прийняття вини на Францію, за те, що в Європі вибухла війна.

ВІДГОМІН ФРАНЦУЗЬКИХ ПЕРЕМІН В ЛОНДОНІ

ЛОНДОН. — Бритійські офіційні кола, як теж широка публічна опінія, занепокоєні змінами в Франції. Хоч маршал Петен і адмірал Дарлян не мали великої поваги в Англії, проте вони в очах англійців уходили за менше небезпечних, ніж Пер Ляваль. Зокрема в останніх часах опір Франції супроти німців подобався англійцям. Тепер не відомо з яких причин повстали такі зміни. Бо, дивлячись на Францію з загального міжнародного укладу, вона нині мала більше можливості опиратись німцям, ніж передтим. Чому вона саме тепер цілковито улягла німцям? В Англії також побоюються, що Франція готова стати чинно по стороні Німеччини в її війні і віддати німцям свою флоту, як теж всі свої національні засоби. Та флоту є досить велика. Вона складається з п'яти тяжких панцерників, 12 кружаків і 50 контрторпедовців та 50 субмарин.

БРИТАЙЦІ ЗАТВЕРДИЛИ НОВИЙ БУДЖЕТ

ЛОНДОН. — Бритійський уряд затвердив бюджет на цей фінансовий рік. Всіх податків й інших приходів має вплинути до державної каси на суму чотири і пів біліона фунтів стерлінгів. (Оден фунт стерлінгів вносить приблизно п'ять доларів). Всіх державних видатків на цей рік буде п'ять біліонів і 200 мільйонів фунтів стерлінгів. Себто, Англія задумує цього року задовжитись лиш на оден біліон і 300 мільйонів, покриваючи чотири п'ятих своїх видатків з готових державних приходів.

НІМЦІ СКРІПЛЯЮТЬ ПОЗИЦІЇ ЗДОВЖ ФРАНЦІЇ

ДУВЕР. — Німецькі влади почали масові роботи здовж французького побережжя, напроти Англії. Те побережжя вже було досить укріплене, але після нападу англійців на Сен Назер німці почали те побережжя ще більше скріпляти. Вже тепер, кажуть мілітарні знавці, французьке побережжя заняті німцями, має стільки гарматної сили, що величезна боева флоту. Те побережжя має більше сконцентрованої зброї, ніж котрий небудь німецький відтінок на советським фронті.

БРИТАЙСЬКИЙ УРЯД ДАЛІ ПРОТИ „ДЕЙЛІ ВОРКЕРА“

ЛОНДОН. В британським парламенті відбулась дебата над повоним відкриття англійської комуністичної газети „Дейлі Воркера“. Деякі лорди впадали лордів говорили, що тепер, коли комуністи працюють по боці альянтів, не має потреби забороняти видавати в Лондоні комуністичної газети „Дейлі Воркер“. Але більшість станула на іншій становищі. Більшість сказала, що „Дейлі Воркер“ ніколи не був лояльним супроти Англії, тільки супроти якоїсь іншої, чужої потуги. Заки вибухла німецько-советська війна той сам „Дейлі Воркер“ цював проти війни і писав: „Боси з Глайтгоду і міста сприяють разом, щоб атакувати робітників в Британії і Злучених Державах, а все це задля війни“. „Хіба можна припускати, що Дейлі Воркер, якщоб зачав знову виходити, відкидав це все і осудив?“ — запитували представники уряду. Після того рішено не дозволити „Дейлі Воркеру“ далі виходити.

